

Advies

Jaarverslag 2015

Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN)

Gemeente Nijmegen
Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen
Peggy van Gemert RA/AA
Rob Jilisen
April 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Advies	4
3. Conclusies	5
4. Bevindingen	6
4.1 Algemeen	6
4.2 Controleverklaring en verslag van bevindingen accountant	6
4.3 Beleid	7
4.4 Financieel	7
4.5 Weerstandsvermogen en risico's	9
4.6 Verdeling uitkering per gemeente (volgens voorstel)	11

1. Inleiding

De gemeenten in de Regio Nijmegen hebben besloten dat vanaf 1 juli 2005 de begroting- en verantwoordingsproducten van een aantal gemeenschappelijke regelingen worden beoordeeld door de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen. Op verzoek van de regiogemeenten is de Adviesfunctie gepositioneerd bij de Gemeente Nijmegen. De adviesfunctie adviseert primair de deelnemende gemeenten en in het verlengde hiervan het Algemeen Bestuur. De begrotingen en jaarrekeningen van de Gemeenschappelijke Regelingen worden beoordeeld aan de hand van de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN).

Deze notitie bevat een beoordeling van de jaarrekening 2015 van de GR MARN.

Op 26 april 2016 hebben we onze bevindingen besproken met de heer Schulkes van de GR MARN.

2. Advies

Wij adviseren de deelnemende gemeenten

- in te stemmen met het Jaarverslag 2015 van MARN.
- In te stemmen met de resultaatbestemming 2015 zoals voorgesteld door het DB van de MARN en € 421.232 uit te keren aan de deelnemende gemeenten.
- In te stemmen om het restant van de bestemmingsreserve, genaamd “restant deelaflissing BNG lening”, € 59.082, uit te keren aan de deelnemende gemeenten.
- De uit te keren bedragen in twee termijnen, juli en oktober 2016, uit te laten betalen.

We wijzen de deelnemende gemeenten er op dat u wordt verzocht de zienswijzen over het Jaarverslag 2015 van de GR MARN voor 17 juni 2016 aan het Dagelijks Bestuur (DB) van de MARN mee te delen. Door vaststelling van de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen 2016 hebben de deelnemende gemeenten unaniem met deze planning ingestemd. De vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) zal in tegenstelling tot de planning op maandag 22 juni 2016 plaatsvinden. Dit is reeds afgestemd met het AB.

3. Conclusies

1. In de Jaarrekening 2015 van de MARN bedraagt het saldo van baten en lasten (voorheen resultaat voor bestemming) € 396.232. Het begrote voordeel was € 398.967. Dit betekent een lager positief resultaat dan begroot, van ongeveer € 3.000. Dit betreffen diverse resultaten hoofdzakelijk als gevolg van ongunstiger financieel verloop van projecten (product Netwerkondersteuning) op zowel de baten als de lastenkant. Daarnaast was er ook een nadeel op het product Bestuur als gevolg van hogere kosten voor ondersteuning. Op het product Afvalverwerking was er een fors voordeel door lagere rentekosten. Daarnaast heeft er een onttrekking van per saldo € 25.000 uit de bestemmingsreserve (Klimaatprogramma) plaats gevonden, waardoor het gerealiseerde resultaat (voorheen resultaat na bestemming) € 421.232 bedraagt.
2. De MARN heeft in 2015 een bedrag van € 59.082 van de langlopende lening afgelost. De intentie van de MARN was om hier de bestemmingsreserve voor in te zetten. Zoals al vaker in de adviezen vermeld, is aflossing van een lening een mutatie in de liquide middelen en geen vermogensmutatie. Om die reden, en om te voldoen aan de voorschriften van het BBV heeft de MARN het genomen bestuursbesluit vertaald door het bedrag van € 59.082 uit te keren aan de deelnemende gemeenten.
3. De bezittingen van de MARN zitten vast in materiele vaste activa (ondergrond installatie) en financiële vaste activa (aandelen ARN). Verwacht mag worden dat er geen wijziging zal komen in deze vaste activa. Daartegenover staat het vermogen van de MARN en een lening. Ten aanzien van het vermogen is besloten dat dit teruggebracht mag worden naar € 0 en de jaarlijkse overschotten uitgekeerd worden aan de deelnemers. Aangezien de lening lager is dan de vaste activa, zal de MARN op 31 december vrijwel altijd een liquiditeitstekort hebben. Uitkeren van winsten zodra de liquiditeit dit toelaat, is dan een bruikbaar instrument. Geadviseerd wordt dit als algemeen uitgangspunt te handhaven. Om die reden is dan ook gevraagd de uit te keren bedragen in twee termijnen te mogen uitbetalen.
4. In principe worden alle producten van de MARN bekostigd uit de huur en pachtinkomsten van de ARN BV, alsmede projectbijdragen van gemeenten. De omvang van deze huur en pachtbaten (€ 674.794) is in principe ruim voldoende om de producten Bestuur, Afvalverwerking en Netwerkondersteuning (en onvoorzien) te bekostigen. Verder wordt het positief resultaat ingezet voor projecten. Jaarlijks wordt vanuit de MARN rekening gehouden met extra projecten vanuit de regio en de aanname is dat deze binnen de bestaande ruimte ingevuld kan worden of op een andere wijze kostendekkend gefinancierd kan worden. Dit kunnen bijdragen van de aan het project deelnemende gemeenten zijn, eigen middelen van de MARN dan wel bijdragen van derden of een combinatie van voornoemde.

4. Bevindingen

4.1 Algemeen

Het Jaarverslag 2015 van de MARN met het advies van de Adviesfunctie GR wordt u voor reactie toegezonden. In de Algemeen Bestuursvergadering van 22 juni 2016 zal het Jaarverslag 2015 van de MARN worden behandeld en vastgesteld.

4.2 Controleverklaring en verslag van bevindingen accountant

Volgens de BRN 2017 worden de jaarrekeningen 2015 door de GR'en met de volgende documenten opgeleverd:

1. Accountantsverklaringen;
2. Accountantsrapport indien van toepassing;
3. SISA beschikking.

1. Accountantsverklaring

De concept jaarstukken van de MARN zijn door de accountant Deloitte gecontroleerd. De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven voor getrouwheid en rechtmatigheid. En de accountant geeft aan dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

2. Accountantsrapport

In het verslag van bevindingen dat de accountant heeft opgemaakt naar aanleiding van de controle van de jaarrekening staan de volgende bevindingen:

1. Bij de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening 2015 is de accountant voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven voor getrouwheid en rechtmatigheid.
2. De jaarverslaggeving voldoet aan het BBV.
3. De bezoldiging is niet in strijd met de WNT (Wet Normering Topinkomens) en de jaarrekening 2015 voldoet aan de publicatieverplichting van de WNT.

Er worden door de accountant geen aanbevelingen gedaan in het verslag van bevindingen.

3. SISA beschikking

Voor de MARN is een SISA beschikking niet van toepassing.

4.3 Beleid

Het programma van de MARN bestaat uit drie producten:

1. Bestuur;
2. Afvalverwerking, in het bijzonder de relatie met ARN B.V.;
3. Netwerkondersteuning.

Voor een uitgebreide toelichting op deze 3 producten verwijzen wij u graag naar het Jaarverslag van de MARN 2015 pagina 1 t/m 4.

4.4 Financieel

Het saldo van baten en lasten (voorheen resultaat voor bestemming) van de jaarrekening 2015 van de MARN bedraagt € 396.232 positief. Daarnaast is er een bedrag onttrokken uit de bestemmingsreserve van € 25.000 (Klimaatprogramma). Hierdoor bedraagt het gerealiseerde resultaat (voorheen resultaat na bestemming) € 421.232. Voorgesteld wordt ook het gedeelte van de bestemmingsreserve dat voor de aflossing van de BNG lening beschikbaar is vrij te laten vallen en uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Dit betreft een bedrag van € 59.082. Deze is vrijgefallen omdat, zoals in de jaarrekening 2014 al eerder genoemd is, dit een oneigenlijke bestemmingsreserve was. Bestemmingsreserves zijn namelijk niet bedoeld om leningen af te lossen aangezien dit kasstromen betreffen en geen reserves.

In de Begroting 2015 werd een voordelig saldo van € 398.967 geraamd. Het resultaat is als volgt opgebouwd:

Product	Begroot	Rekening	Afwijking op de begroting	V/N
Bestuur	-74.500	-84.778	-10.278	N
Afvalverwerking	633.467	669.427	35.960	V
Netwerkondersteuning	-150.000	-179.860	-29.860	N
Onttrokken aan Algemene reserve	0	0	0	-
Onttrokken aan bestemmingsreserve	0	25.000	25.000	V
Uitbetaald aan aandeelhouders	0	0	0	-
Dotatie aan bestemmingsreserves	0	0	0	-
Onvoorzien	-10.000	-8.557	1.443	V
Totaal	398.967	421.232	22.265	V

De afwijkingen binnen de reguliere bedrijfsvoering zijn relatief klein met uitzondering van een voordeel van € 35.960 op het product afvalverwerking. Dit verschil is nagenoeg geheel ontstaan door lagere rentekosten dan geraamd.

Hieronder zijn de verschillen op het product Netwerkondersteuning kort uitgewerkt:

	Begroot	Rekening	Afwijking	V/N
Projectkosten	-100.000	-100.000	0	-
Taakoverdracht Handhaving	-50.000	-50.000	0	-
Klimaatprogramma	0	-45.000	-45.000	N
Milieueducatie	0	-4.860	-4.860	N
<i>Subtotaal lasten</i>	<i>-150.000</i>	<i>-199.860</i>	<i>-49.860</i>	N
Bijdragen Regionale projecten	0	20.000	20.000	V
<i>Subtotaal baten</i>	<i>-150.000</i>	<i>-179.860</i>	<i>-29.860</i>	N
Onttrekking bestemmingsreserve	0	25.000	25.000	V
Per saldo	-150.000	-154.860	-4.860	N

Toelichting: De projectkosten betreft een budget van € 100.000 waarvoor de MARN een aantal projecten heeft uitgevoerd. Dit budget is door de deelnemende gemeenten verstrekt door het opnemen in de begroting van dit budget. De verdeling van dit budget is echter niet alleen op basis van inwoners geregeld, maar ook via een vaste bijdrage. Wanneer een budget resteert, wordt dit terugbetaald aan de deelnemer. Voor 2015 resteerde er van de € 100.000 een bedrag van € 22.704 te verrekenen.

Onderstaand in tabelvorm de uitgevoerde projecten en aan gemeenten terug te betalen bedragen.

	Ovk ARN B.V.	Communicatie drankkartons	Asbest	Woningisolatie	Uitgaven projecten	Budget	Uit te keren
Nijmegen	€ 18.276	€ 5.000	€ 714	€ -	€ 23.990	€ 29.349	€ 5.359
Heumen	€ 2.611	€ 1.000	€ 714	€ 1.211	€ 5.536	€ 9.194	€ 3.658
Wijchen	€ 2.611	€ 1.000	€ 714	€ 6.426	€ 10.751	€ 12.501	€ 1.750
Beuningen	€ 2.611	€ 1.000	€ 714	€ 4.410	€ 8.735	€ 10.388	€ 1.653
Groesbeek	€ 2.611	€ 1.000	€ 714	€ 6.990	€ 11.315	€ 11.609	€ 294
West Maas en Waal	€ 2.611	€ -	€ 714	€ 4.314	€ 7.639	€ 9.472	€ 1.833
Mook en Middelaar	€ 2.611	€ -	€ -	€ -	€ 2.611	€ 8.048	€ 5.437
Druuten	€ 2.611	€ 1.000	€ 714	€ 2.394	€ 6.719	€ 9.439	€ 2.720
Totaal	€ 36.551	€ 10.000	€ 5.000	€ 25.745	€ 77.296	€ 100.000	€ 22.704

Het klimaatprogramma was niet geraamd. Uiteindelijk is er € 45.000 uitgegeven aan het klimaatprogramma, waarvoor € 20.000 aan bijdrage is ontvangen en € 25.000 uit de bestemmingsreserve is onttrokken. Daarmee loopt het klimaatprogramma budgettair neutraal door deze rekening.

Het nadeel op het product netwerkondersteuning wordt dan veroorzaakt door het product milieueducatie.

Opgevallen is dat er in tegenstelling tot 2014 geen dividenduitkering van de ARN is ontvangen. Volgens toelichting is de afspraak met de ARN BV dat tot en met het boekjaar 2014 pas dividend kan worden uitgekeerd wanneer de winst meer dan € 1 miljoen bedraagt. Dit was over het boekjaar 2014 niet aan de orde. De winst is dan ook toegevoegd aan het eigen vermogen van de ARN BV. Deze afspraak is gemaakt naar aanleiding van verstrekte korting op het tarief vanaf 2010. Deze afspraak is gemaakt tussen ARN B.V. en haar aandeelhouders. Ingaande boekjaar 2015 vervalt deze afspraak en nemen de aandeelhouders een besluit over de dividenduitkeringen. Voor de MARN kan dit voor het eerst in 2016 effect hebben.

4.5 Weerstandvermogen en risico's

Het Eigen Vermogen (EV) van de MARN ultimo 2015 inclusief het nog te bestemmen resultaat 2015 bedraagt € 541.413. Het totale EV inclusief het huidige resultaat is volgens de jaarrekening van de MARN als volgt onder te verdelen:

Eigen vermogen	31-12-2014	31-12-2015
Algemene reserve	0	0
Bestemmingsreserve	145.181	120.181
Nog te bestemmen rekeningresultaat	606.303	421.232
Eigen vermogen	751.484	541.413

Nota weerstandvermogen

Naar aanleiding van de bespreking van de jaarrekening 2013 in de AB vergadering van juni 2014 is besloten om geen algemene reserve meer aan te houden, maar de in de begroting opgenomen post onvoorzien van € 10.000 als voldoende buffer te beschouwen. Derhalve is er geen Algemene reserve meer binnen de MARN.

Stille reserve (aandelen ARN B.V.)

Op de balans is de deelneming in de ARN opgenomen. Deze aandelen zijn tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd en voor € 1,7 miljoen op de balans opgenomen. Het zichtbaar eigen vermogen van de ARN is € 16,4 miljoen, aldus de toelichting in de jaarrekening van de MARN. Aangezien de MARN 37,5% van de aandelen heeft, heeft zij een aandeel van € 6,1 miljoen in het vermogen van de ARN. Voor de MARN betekent dit dat zij een stille reserve hebben van € 4,4 miljoen. De verwachting is echter dat dit bedrag niet tot deze omvang te gelde te maken is.

Risico's

Vereveningsovereenkomst borgen

Er bestond een risicoverplichting ten aanzien van de leningen die door de ARN B.V. zijn aangegaan. Samen met drie andere overheidsaandeelhouders is in 1997 besloten tot de vereveningsovereenkomst borgen.

De afgelopen jaren zijn door ARN B.V. de hieronder vallende leningen afgelost. Bij het begin van 2015 resteerde nog een klein deel. Ultimo 2015 zijn er geen leningen meer die onder de borgtochtovereenkomst vallen. Daarmee zijn er op die grond geen verplichtingen meer voor de MARN.

Voor het overige zijn er volgens de MARN geen investeringen gepland waarvoor door ARN B.V. een beroep op de aandeelhouders zou worden gedaan.

Lening ten behoeve van aanschaf gronden en aandelen ARN BV

Bij de MARN resteert alleen nog een lening bij de BNG van € 2.000.000. Het rentepercentage is voor een periode van 6 maanden vastgezet op een rentepercentage van 0,20%. Op deze lening wordt niet afgelost. Het risico wat ontstaat als deze lening niet wordt afgelost komt ten laste van alle deelgemeente en zal dan naar rato verdeeld worden. De kans hierop is echter zeer gering, gezien het aandeel in de ARN en de grond die de MARN in haar bezit heeft.

Gronden

Een aantal installaties zijn gebouwd op de gronden van de MARN. Aan de ARN BV. is hiervoor een opstalrecht verleend. Bij beëindiging van het opstalrecht dient de ARN BV. de gehuurde gronden vrij van alle opstallen en verontreinigingen, voor haar rekening, op te leveren. Het risico dat hierop verontreinigingen plaats hebben gevonden, wordt door de MARN als gering ingeschat.

Reserves

Algemene reserve

De Algemene reserve is opgeheven aan de hand van de in 2014 besproken notitie weerstandsvermogen. Er wordt nu alleen nog een post onvoorzien van € 10.000 aangehouden.

Bestemmingsreserve

Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:

Verloop reserves	1-jan-15	Mutaties 2015	31-dec-15
Bodemprogramma	€ 9.030	€ 0	€ 9.030
Klimaat programma	€ 77.069	-€ 25.000	€ 52.069
Ten behoeve van Aflossing lening	€ 59.082	€ 0	€ 59.082
Totaal	€ 145.181	€ 281.400	€ 120.181

Het bedrag van dat hierboven is benoemd ten behoeve van de aflossing van de lening, wordt voorgesteld uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

Bestemming resultaat

In de aanbiedingsbrief wordt voorgesteld om het rekeningresultaat van 2015 uit te keren aan de deelnemende gemeenten op basis van inwonerrallen. Het Dagelijks bestuur geeft wel aan ze de uitbetaling gezien de liquiditeiten wel graag in twee delen wil uitbetalen een deel in juli en een deel in oktober.

Geadviseerd is om de MARN aan haar nota weerstandsvermogen toe te laten voegen dat zij de winsten uit zal keren aan de deelnemers en de feitelijke betaling plaats zal vinden zodra er voldoende liquiditeiten aanwezig zijn.

4.6 Verdeling uitkering per gemeente (volgens voorstel)

Uit te keren bedrag Jaarrekening

2015

Resultaatbestemming 2015	€	421.232
Bestemmingsreserve aflossing lening	€	59.082
Totaal	€	480.314

Gemeente	Geschat 1-1-2016		Uitkering Jaarrekening 2015		Uitkering projectenbudget 2015
Beuningen	25.282	€	36.498	€	1.653
Druten	18.294	€	26.410	€	2.720
Berg en Dal	34.450	€	49.733	€	294
Heumen	16.434	€	23.725	€	3.658
Mook en Middelaar	7.762	€	11.205	€	5.437
Nijmegen	171.281	€	247.265	€	5.359
West Maas en Waal	18.425 *	€	26.599	€	1.833
Wijchen	40.786	€	58.880	€	1.750
Totaal	332.714		480.314	€	22.704

Inwoneraantal Regio Nijmegen (Bron BRN 2017)

* Geschat per 1-1-2015